

ПРОГРАМА РОЗВИТКУ МЕДИЧНОЇ ГАЛУЗИ

**голови Хмельницької обласної асоціації лікарів,
головного лікаря «Медичного центру»
Анатолія Побережного
тел.0673842272
email:poberezhnyai@gmail.com**

Конкурс «Від лікаря - в міністри»

Головна мета будь-якої країни – як за мінімальні ресурси побудувати ефективну модель системи охорони здоров'я та досягти найвищого рівня здоров'я населення. Системі охорони здоров'я і очільнику галузевого міністерства необхідно вирішити наступні стратегічні проблеми:

1. Найневідкладнішим завданням і найскладнішою проблемою є – пандемія ковід-19.
2. Збільшення витрат у державному бюджеті на галузь охорони здоров'я до 7% ВВП.
3. Завершити модернізацію екстреної медичної допомоги і ПМСД.
4. Формування стаціонарних закладів охорони здоров'я II – III рівня по принципу єдиного медичного простору. Перепрофілювання елітних і відомчих закладів охорони здоров'я.
5. Вдосконалення структури керівних органів управління закладами охорони здоров'я.
6. Збільшення доступу до сучасних методів лікування, розвиток профілактичної медицини та подовження середньої тривалості життя українців.
7. Впровадження в усі сфери системи охорони здоров'я медичної інформаційної системи (e-NHealth), з розвитком кібернетики, як компоненту критичної інфраструктури.
8. Створення умов для переходу до страхової медицини.
9. Вдосконалення системи трансплантології України, зі створенням єдиного реєстру донорів, забезпечення швидкої доставки центрами екстреної медичної допомоги органів, впровадження у систему трансплант-координаторів.
10. Вакцинація, промислове виробництво вакцин.
11. Фармацевтична безпека держави, модернізація фармацевтичної допомоги.
12. залучення приватних інвестицій у медичну сферу, медичний туризм.
13. Розвиток реабілітації та відновної медицини. Реабілітація учасників АТО. Хоспісна допомога.
14. Модернізація медичної освіти та науки.
15. Реформа психіатричної допомоги населенню.

Для забезпечення модернізації системи охорони здоров'я необхідно:

1. Політична воля керівників країни.
2. Належний фаховий рівень очільників галузі.
3. Розуміння суспільства і медичної спільноти.
4. Невідкладне проведення парламентських слухань «Про перспективи розвитку системи охорони здоров'я».
5. Створення консультативно-дорадчого органу при президенті України - Національної ради з питань охорони здоров'я.
6. Розробка Національною радою Указу президента України «Про невідкладні заходи щодо модернізації системи охорони здоров'я населення», де передбачити:

- Розробку КМУ плану дій щодо модернізації системи охорони здоров'я з переходом її до обов'язкового соціального медичного страхування;
 - Внесення змін у ст.49 Конституції України;
 - Внесення до Верховної ради України на розгляд законів:
 1. «Про обов'язкове соціальне медичне страхування».
 2. «Про громадське здоров'я».
 3. Внесення змін до «Основ законодавства про охорону здоров'я в Україні».
 4. «Про права пацієнтів».
 5. «Про права медичних працівників».
 6. Внесення змін до закону «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення» з обов'язковим гарантованим забезпеченням»:
 - Надання екстреної медичної допомоги;
 - Психіатричної допомоги;
 - Лікування ковіду, ВІЛ, СНІД;
 - Лікування туберкульозу;
 - Особливо небезпечних інфекцій;
 - Про надання медичної допомоги та медичні заклади;
 - Про оплату праці медичних працівників з гарантованим мінімумом від заробітної плати у середньому по промисловості;
 - Про оплату роботи лікарів та медичних працівників у вогнищах ковіду та інших особливо небезпечних інфекцій.
 7. КМУ забезпечити розробку в установленому порядку та внести на розгляд Верховної ради:
 - загальнодержавну програму попередження та лікування серцево-судинних захворювань, де передбачити відкриття кардіологічних та інсультних центрів із централізованою закупівлею стентів для забезпечення населення екстреною медичною допомогою та відповідним обладнанням згідно табелю оснащення МОЗ;
 - завершити реформування екстреної медичної допомоги з відкриттям відділень екстреної медичної допомоги у лікувальних закладах спеціалізованої та високоспеціалізованої медичної допомоги;
 - забезпечення регіональних центрів екстреної медичної допомоги санітарними гелікоптерами;
 - відкриття регіональних центрів телемедицини.
- Прийняття постанов КМУ:
1. Про формування мережі закладів спеціалізованої та високоспеціалізованої медичної допомоги по принципу єдиного медичного простору із закриттям елітних та відомчих закладів охорони здоров'я.
 2. Про створення робочої групи по підготовці закладів охорони здоров'я до роботи в умовах загальнообов'язкового соціального медичного страхування.
 3. Про створення управлінь охорони здоров'я при райдержадміністраціях та відділів охорони здоров'я при об'єднаних територіальних громадах.
 4. Про атестацію лікарів та медичних працівників профільними асоціаціями.
 5. Про акредитацію та ліцензування закладів охорони здоров'я.

Не розуміння суспільством задекларованих змін, відвертий саботаж керівників охорони здоров'я усіх рівнів, тотальна корупція при призначенні керівників, ігнорування рішень і постанов уряду, наказів МОЗ, абсолютна безконтрольність керівників новостворених автономізованих закладів охорони здоров'я (у більшості з них не створені спостережні ради та проведені конкурси на керівника закладу з грубим порушення постанови КМУ № 1094).

Відповідно до постанови КМУ № 1074, передбачено створення госпітальних рад, які мають надати пропозиції головам облдержадміністрацій, які подають до МОЗ і КМУ пропозиції про створення мережі закладів охорони здоров'я – лікарень інтенсивного лікування I та II рівня, реабілітаційних та хоспісних лікарень. Так як до складу госпітальних рад увійшли, в основному, керівники закладів охорони здоров'я, а саме від них іде ініціатива по трансформуванню системи – ними практично не прийнято будь-яких рішень, тич паче, що зміни, які заплановані, закривають корупційні тіньові потоки (закупівля, ремонти, плата за оперативні втручання, продаж груп інвалідності, пологи і т.д.).

Відсутній у регіонах координуючий орган, який би проводив державну політику у сфері охорони здоров'я по модернізації системи.

Автономізація медичних закладів пройшла з грубим порушенням ЗУ «Про автономізацію медичних закладів» та Методичних рекомендацій МОЗ. Тільки невиконання рекомендацій МОЗ і Перехідних положень закону про автономізацію – не створення КНП до 01.01.2018 року, що зумовило витрату на проведення експертної оцінки майна у розмірі до 50 мільйонів бюджетних коштів, значна частина яких повернута керівникам у вигляді відкатів. Не виконано радами усіх рівнів постанову КМУ № 1077 «Про обов'язкове створення у закладах охорони здоров'я II – III рівня контрольного органу спостережної ради.

Найневідкладнішим завданням системи охорони здоров'я України є – стабілізація ситуації з поширенням захворюваності на ковід-19 та подолання пандемії та її наслідків.

Для цього необхідно:

1. Створити мережу спеціалізованих закладів охорони здоров'я з єдиним координаційним центром на чолі з міністром охорони здоров'я та експертом МОЗ із питання інфекційних хвороб.
2. У кожній області на базі головної інфекційної лікарні та бувших районних лікарень, які не отримали статус опорних, створити мережу закладів у вигляді консорціуму, які будуть надавати допомогу хворим на ковід.
3. За рахунок ковідного фонду та за кошти бюджетів усіх рівнів, необхідно оснастити ці заклади обладнанням для надання допомоги на випадок спалаху нової хвилі інфекції. Для цього необхідно забезпечити ці заклади кисневими станціями, палатами інтенсивної терапії з достатньою кількістю апаратів ШВЛ, засобами захисту для медичних працівників, діагностичних тестів, кисневими концентраторами, відкриттям до 120 тисяч ліжок з підведенням кисню.
4. Одночасно, під загальним керівництвом головного державного санітарного лікаря проводити активну роботу по вакцинації населення із суворим дотриманням плану і графіку вакцинації для створення колективного імунітету.
5. Спільними зусиллями президента, прем'єр-міністра, міністра закордонних справ, міністра охорони здоров'я, Верховної ради провести роботу із керівництвом держав виробників вакцин, виробниками вакцин для заключення контрактів і проведення передоплати для отримання за 2-3 роки 60 мільйонів доз вакцин.
6. Звернутись до президента України, Верховної ради, Профільного комітету – розглянути, як невідкладний ЗУ «Про громадське здоров'я», де передбачити відновлення епідеміологічної служби зі створенням епідвідділів у новостворених районах з представництвами у ОТГ.
7. Відновлення контролю над епідситуацією у регіонах щодо поширення корона вірусної інфекції і роботи у вогнищах інфекції та попередження її розповсюдження.
8. Підготувати проект постанови КМУ «Про оплату праці медичних працівників, які працюють у вогнищах ковід, передбачивши оплату праці у розмірі не менш, як п'ять окладів працівників галузі та страхування медпрацівників за кошти закладу.

9. Міністерству охорони здоров'я видати наказ про відновлення медичними університетами підготовки лікарів епідеміологів, вірусологів, інфекціоністів та провести державне замовлення на підготовку таких фахівців.
10. Ввести у програму підготовки усіх лікарів курсу по лікуванню та профілактиці ковід та здачею відповідного екзамену. Закладам післядипломної освіти ввести передатестаційні цикли перепідготовки курсу по лікуванню та профілактики ковід для лікарів усіх спеціальностей, з проведенням заліку.
11. Закладам післядипломної освіти, експертам МОЗ та експертам департаментів охорони здоров'я з інфекційних хвороб, провести серію онлайн курсів по підготовці лікарів по програмі лікування ковід.
12. Створити робочу групу по наданню пропозицій по виробництву вакцин на базі промислових підприємств фармацевтичної галузі.
13. Виділити бюджетні кошти науковим закладам Академії медичних наук України для створення вакцини проти ковід-19.

Модернізація системи охорони здоров'я

Для ефективної роботи і проведення державної політики у сфері охорони здоров'я та контролю за дотриманням законодавства у цій сфері, необхідно створити у центрах новостворених районів управлінь охорони здоров'я райдержадміністрацій та розробити Типові положення про них, які будуть подвійного підпорядкування. МОЗ та НСЗУ і голів ОДА та РДА.

Для подальшої трансформації системи охорони здоров'я потрібно:

1. Завершити створення єдиної системи екстреної медичної допомоги із відкриттям:
 - відділень екстреної медичної допомоги у лікарнях інтенсивного лікування I та II рівня;
 - центрів телемедицини;
 - оснащення центрів екстреної медичної допомоги санітарними гелікоптерами;
 - відкриття пунктів екстреної медичної допомоги для надання у цілодобовому режимі 7/365, по усій Україні, згідно нормативів МОЗ;
 - забезпечення центрів екстреної медичної допомоги санітарними автомобілями та їх оснащення.
2. Завершити реформування первинної ланки медичної допомоги:
 - Забезпечення сімейних амбулаторій лікарями та передбачити службове житло, пільги по сплаті комунальних послуг та надбавку до заробітної плати з місцевих бюджетів;
 - Забезпечення сімейних амбулаторій автомобільним транспортом;
 - Забезпечити функціонування у населених пунктах більше 100 мешканців медичного пункту з посадою середнього медичного працівника та регулярним прийомом сімейного лікаря за графіком;
 - Передбачити координацію центрами ПМСД роботи усіх сімейних лікарів, незалежно від форм власності, які надають такі послуги;
 - Запровадити чергування сімейного лікаря, згідно графіка у вихідні та святкові дні та забезпечення їх автотранспортом.

Для завершення формування мережі закладів II і III рівня необхідно:

- Домогтися фінансування галузі охорони здоров'я у державному бюджеті на рівні 7% від ВВП;
- Подати на розгляд Верховної ради ЗУ «Про медичну допомогу та медичні заклади», де передбачити:
 - Формування мережі стаціонарних закладів по принципу єдиного медичного простору із закриттям елітних та відомчих закладів охорони здоров'я;

- Внести зміни до постанови КМУ № 1074 «Про госпітальні округи і формування госпітальних рад» та затвердженням Порядку та критерію створення на території госпітального округу стаціонарних закладів спеціалізованої та високоспеціалізованої медичної допомоги;
- Передбачити функціонування окремої мережі стаціонарних закладів допомоги дітям і породіллям у вигляді центрів охорони материнства і дитинства із методичним керівництвом експертів МОЗ і головного закладу країни – лікарні «ОХМАДДИТ» у м.Києві, яка укладатиме угоди про спільну діяльність з регіональними центрами «ОХМАДДИТ».

Внести подання до Верховної ради України Загальнонаціональної програми попередження лікування і реабілітації серцево-судинних та судинно-мозкових захворювань, де передбачити:

1. Створення в Україні сорока реперфузійних центрів, забезпечення їх обладнанням та централізованою закупівлею стентів.
2. Створення інсультних центрів у лікарнях інтенсивного лікування I-II рівнів та закладах високоспеціалізованої допомоги з доступом до нейрохірургічних та судинних втручань і подальшої реабілітації.
3. Створення на базі лікарень, які не отримали статусу опорних, реабілітаційних центрів хворих з інфарктом та інсультом.

Програму протидії захворювання на ковід, ВІЛ, СНІД, туберкульоз та інших особливо небезпечних інфекцій.

Програму боротьби з онкозахворюваннями, де передбачити державне-приватне партнерство та бюджетні кошти, оснащення протипухлинних регіональних центрів сучасним обладнанням та протипухлинними засобами.

Провести реформування медичних учбових закладів вищої освіти, акредитація та ліцензування закладів IV рівня, при умові наявності клінічної бази (університетські клініки).

1. Державне замовлення на підготовку сімейних лікарів, лікарів-інфекціоністів та лікарів-епідеміологів.

2. Запровадження післядипломної освіти лікарів на базах лікувальних закладів, які мають статус клінічних.

3. Проведення післядипломної освіти середніх медичних працівників на базі регіональних вищих медичних закладів III рівня.

4. Створення у лікарнях інтенсивного лікування I та II рівня та високоспеціалізованих закладах аптечних відділень, з посадою клінічного провізора, з функцією контролю за дотриманням протоколів і стандартів лікування.

5. Розширення Національного переліку лікарських засобів.

6. Заборона розміщення приватних аптечних закладів у стаціонарних лікувальних закладах і відпуск лікарських засобів групи А і В без рецепта лікаря.

7. Внесення змін до антимонопольного законодавства щодо функціонування великих аптечних мереж.

8. Проведення атестації лікарів і середніх медичних працівників – медичними асоціаціями.

9. Створити робочу групу для підготовки закладів охорони здоров'я до роботи в умовах обов'язкового соціального медичного страхування. І підготувати план дій щодо його впровадження, де передбачити:

- проведення широкомасштабної інформаційної кампанії;
- забезпечення підготовки управлінських кадрів у закладах післядипломної та вищої освіти;
- розробити нові та вдосконалити чинні правові акти;
- забезпечити диверсифікації механізмів ресурсного забезпечення з мобілізацією додаткових джерел фінансування;

- забезпечення прозорості процесів прийняття рішень щодо розподілу ресурсів у секторі охорони здоров'я;

- забезпечення раціоналізації використання медичних послуг:

- а). впровадження базових пакетів послуг та потоків пацієнтів у середині системи;

- б). забезпечення сучасного ІТ супроводу прийняття управлінських рішень;

- Забезпечення інституційної децентралізації системи охорони здоров'я та визначення ролі і сфер відповідальності учасників системи охорони здоров'я в умовах нової нормативно-правової бази;

- Розмежування постачальників медичних послуг та замовленість цих послуг на основі контрактів (договорів). Оплата у рамках контрактів має бути пов'язана з ефективністю та якістю обслуговування, незалежно від форм власності та юридичного статусу постачальника.

Саме ці групи заходів мають стати основними напрямками стратегічного плану підготовки до запровадження загальнообов'язкового державного соціального медичного страхування в Україні.

Виконання цих завдань дасть можливість побудувати ефективну систему охорони здоров'я, зменшити смертність населення та значно підвищити середній вік громадян України.